

# آیین نامه اجرایی قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح

(با اصلاحات سال ۱۳۸۰)

هیات وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹.۶.۱۶ بنا به پیشنهاد شماره ۱۵.۳۹۱۱ مورخ ۱۳۷۷.۸.۱۳ وزارت دادگستری و به استناد تبصره (۳) قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح - مصوب ۱۳۷۶ - آیین نامه اجرایی قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح رابه شرح زیر تصویب نمود:

## آیین نامه اجرایی قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح

**ماده ۱:** در این آیین نامه واژه " قانون " به جای عبارت " قانون حمایت قضایی از کارکنان دولت و پرسنل نیروهای مسلح مصوب - ۱۳۷۶ - به کار می رود.

**ماده ۲:** منظور از "مراجع رسیدگی کننده" در این آیین نامه، کلیه دادگاههای عمومی، انقلاب، نظامی، تجدید نظر، دیوان عالی کشور، دادسراها، دیوان عدالت اداری، دیوان محاسبات کشور و هیاتهای رسیدگی به تخلفات اداری در مواردی که شاکی، دستگاه متبوع مستخدم نباشد، می باشد.

**ماده ۳:** کلیه کارکنان نیروهای مسلح (نظامی و انتظامی) -به تشخیص سازمان متبوع- و نیز مستخدمان رسمی، ثابت و پیمانی وزارتخانهها، مؤسسات، سازمانها و شرکتهای دولتی و سایر دستگاههای دولتی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است در رابطه با دعاوی و شکایات مطروح در مراجع رسیدگی کننده که از انجام وظیفه اداری آنان ناشی می شود یا به نحوی با وظایف ایشان مرتبط است

مشمول حمایت قضایی و حقوقی موضوع این آیین نامه می باشند.

**تبصره -** کارکنان بازنشسته، از کار افتاده و متوفا نیز در ارتباط با دعاوی و شکایات یاد شده در زمان اشتغال مشمول حمایت قضایی و حقوقی می گردند و در مورد کارکنان متوفا تقاضای یکی از وراث درجه اول برای حمایت قضایی و حقوقی کافی است.

**ماده ۴:** وراث درجه اول مذکور در این آیین نامه مشتمل بر اقربای درجه اول مذکور در ماده (۱۰۳۲) قانون مدنی و همسر متوفا می باشد.

**ماده ۵:** متقاضی حمایت قضایی و حقوقی درخواست کتبی خود را با ذکر دلایل و جهات مورد نیاز برای حمایت قضایی و حقوقی به دستگاه مربوط تسلیم می‌دارد.

**ماده ۶:** مرجع تشخیص ارتباط دعوا با وظایف شخص برای انجام حمایت قضایی و حقوقی، بالاترین مقام دستگاه متبوع متقاضی می‌باشد.

تبصره - مقام یاد شده مجاز است اختیار یاد شده را به مدیر یا مدیران همان دستگاه تفویض نماید.

**ماده ۷:** دستگاه متبوع متقاضی، کارشناس یا کارشناسان حقوقی واجد شرایط را برای انجام حمایت قضایی و حقوقی به طور کتبی با ذکر موضوع به مراجع رسیدگی کننده ذی صلاح معرفی و رونوشت آن را به متقاضی ارایه می‌نماید.

**ماده ۸:** نوع خدمات حقوقی کارشناسان مشتمل بر موارد زیر است:

الف - انجام مشاوره و ارشاد قضایی.

ب - تنظیم شکایت، دادخواست، لایحه و دفاعیه های لازم.

پ - شرکت در جلسات دادرسی.

ت - مراجعه به دستگاههای دولتی و غیر دولتی ذی ربط جهت حسن اجرای وظایف محوله.

ث - سایر خدماتی که در مراحل دادرسی و کلای دادگستری در مقام وکالت مجاز به انجام آن می‌باشند.

**ماده ۹:** کارشناس حقوقی (موضوع ماده "۷" این آیین نامه) موظف است در تمام مراحل رسیدگی و دادرسی به طور فعال شرکت نماید و در صورتی که برای عدم امکان اقامه دعوا و شکایت و شرکت در جلسات رسیدگی و دادرسی عذر موجه داشته باشد، مراتب را با رعایت فرصت زمانی ممکن قبلاً به طور کتبی به مقام معرفی کننده اطلاع دهد تا امکان معرفی کارشناس حقوقی دیگر به مرجع رسیدگی کننده ذی ربط فراهم گردد.

تبصره - تشخیص عذر موجه بر عهده مقام یاد شده خواهد بود.

**ماده ۱۰:** کارشناس حقوقی نمی‌تواند برای انجام حمایت قضایی و حقوقی موضوع قانون، از شخص متقاضی وجه یا مال یا سندی به عنوان حق الزحمه و یا سایر عناوین مشابه به نفع خود یا دیگری اخذ نماید. در غیر این صورت با متخلف برابر قوانین و مقررات مربوط رفتار خواهد شد.

**ماده ۱۱:** کارشناس حقوقی معرفی شده، مکلف است ضمن رعایت مفاد این آیین‌نامه و سایر مقررات مربوط، موارد زیر را نیز مراعات نماید:

الف - قوانین و مقررات مربوط به تشریفات دادرسی.

ب - تکالیف مندرج در مواد (۳۰)، (۴۲)، (۴۴) و صدر ماده (۳۸) قانون وکالت - مصوب ۱۳۱۵ و ماده (۵۷) آیین‌نامه اجرایی قانون مذکور - مصوب ۱۳۱۶

**ماده ۱۲:** چنانچه در تمام مراحل رسیدگی و دادرسی (شروع و یا در اثنای آن) شخص مورد حمایت به لحاظ همان موضوع طرف شکایت دستگاههای دولتی مذکور در ماده (۲) این آیین‌نامه قرار بگیرد، حمایت قضایی و حقوقی قطع خواهد شد. تشخیص این امر به عهده مقامهای موضوع ماده (۶) این آیین‌نامه می‌باشد.

**ماده ۱۳:** دستگاههای ذی‌ربط (موضوع ماده؟ "۲" این آیین‌نامه) مجاز می‌باشند برای جبران زحمات آن دسته از کارشناسان حقوقی که در اجرای مقررات این آیین‌نامه، خدمات حقوقی ارائه می‌کنند حداکثر چهل درصد (۴۰٪) فوق

العاده جذب بیشتر از فوق العاده جذب کارشناسان همان دستگاه با تشخیص بالاترین مقام آن دستگاه و بارعایت مقررات مربوط پرداخت نمایند. همچنین دستگاههای یاد شده می‌توانند در قالب مقررات استخدامی مربوط، وجوهی را بر وفق مقررات به کارشناس مزبور پرداخت کنند.

علاوه بر موارد فوق، "پاداش جبران زحمات" براساس دستورالعملی که به تصویب شورای حقوق و دستمزد می‌رسد از محل اعتبارات خارج از شمول قانون محاسبات عمومی در مورد عملکرد برجسته کارشناسان حقوقی موضوع این آیین‌نامه پرداخت خواهد گردید.

**ماده ۱۴:** در موارد زیر رایحه خدمات حقوقی از سوی کارشناس حقوقی خاتمه می‌یابد:

الف - انصراف کتبی متقاضی حمایت قضایی و حقوقی به دستگاه متبوع کارشناس.

ب - قطع رابطه استخدامی کارشناس حقوقی مربوط با دستگاه مربوط از قبیل استعفا، اخراج، بازخرید، بازنشستگی، از کارافتادگی، انتقال و یا فوت.

پ - انقضای رایحه خدمات حقوقی با تصمیم دستگاه متبوع کارشناس.

**تبصره -** در صورت تحقق مفاد بندهای (ب) و (پ)، دستگاه دولتی مربوط، کارشناس دیگری را بر طبق مقررات این آیین‌نامه برای ادامه حمایت قضایی و حقوقی از متقاضی معرفی می‌نماید.

حسن حبیبی - معاون اول رییس جمهور